

Janakkala

***LUONTOSELVITYS
KASSARIN ASEMAKAAVAN
LAAJENNUSALUEELLE***

TEPPO HÄYHÄ

1.10.2025

1. JOHDANTO

Tämän selvityksen tarkoituksena on täydentää Kassarin asemakaavaa varten tehtyä luontoselvitystä (Häyhä 2022) alueen eteläpuolella olevan noin 3040 neliömetrin laajuisen palstan (kiinteistönumero: 165-431-1-1826, kuva 1) osalta. Tavoitteena on ollut arvioida alueen luonnonsuojelullista arvoa, jotta mahdolliset erityisarvot voidaan ottaa suunnittelussa huomioon. Tavoite pohjautuu maankäyttö- ja rakennuslain vaatimukseen ekologisesti kestävästä kehityksestä sekä luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilyttämisestä.



Kuva 1. Selvitysalue.

Selvitys perustuu 27.9.25 tehtyyn maastokäyntiin, jossa havainnoitiin kasvistoa, kasvillisuutta ja luontotyyppejä.

Alueelle on tehty liito-oravaselvitys vuonna 2022 ja Tervakosken taajama-alueelle vuonna 2024, joissa ei ole havaittu merkkejä lajista Kassarin alueella eikä koko Tervakosken taajama-alueella (Häyhä 2022, Häyhä 2024).

Selvityksen kohteena oleva palsta on kokonaisuudessaan metsää. Maasto on loivasti rantaan viettävää rinnettä. Palstan keskellä on pieni kalliopohjainen kumpare. Rantaviivaan pituus on noin 58 metriä. Alue rajautuu lomakylän alueeseen, rantaan ja metsäiseen Kassarin asemakaava-alueeseen. Paikalla on aiemmin ollut jokin rakennus, josta on jäljellä kivijalka.

2. KASVILLISUUS

Palstan metsä on käenkaali-mustikka (OMT) -tyypin kuusikkoa (*Picea abies*) ja kuusisekametsää. Puusto on varttuneesta metsästä vanhaksi kehittyvää ja melko tasarakenteista. Ylispuustossa on kaksitoista runkoa isoja kilpikaarnaisia metsämäntyjä (*Pinus sylvestris*), joiden runkoläpimitta tyvellä on 70-85 senttimetriä. Alueen lounaiskulman rannassa on kaksi isoa metsähaapaa (*Populus tremula*) ja pohjoisrajalla yksi. Suurin osa isoista männyistä kasvaa rannalla ja palstan pohjoisrajan tuntumassa. Rannassa on harvahko rivi vanhoja tervaleppiä (*Alnus glutinosa*).

Aluspuusto on vanhan harvennuksen jäljiltä niukkaa. Lähinnä pensaskerroksessa kasvaa kohtalaisesti kotipihlajaa (*Sorbus aucuparia*). Lähinnä rannan lähellä ja pohjoisrajan tuntumassa on pieniä harmaaleppiä (*Alnus incana*) ja tervaleppiä. Pysäköintipaikan kulmalla on ryhmä raitoja (*Salix caprea*) ja rannan lähellä yksi melko isorunkoinen raita. Palstan etelärajan tuntumassa on 25 x 40 metrin laajuinen pieniä leppiä kasvava taimikko. Pihlajien ja leppien lisäksi pensaskerroksessa kasvaa useita alle metrin korkuisia metsätammen (*Quercus robur*) taimia.



Kuva 2. Kohdealue on kuusivaltaista lehtomaisen kankaan metsää.

Heinittyneen kenttäkerroksen valtalajit ovat metsäkastikka (*Calamagrostis arundinacea*), mustikka (*Vaccinium myrtillus*), käenkaali (*Oxalis acetosella*) ja lillukka (*Rubus saxatilis*). Pieninä kasvustoina ja yksittäisinä versoina kasvavat kielo (*Convallaria majalis*), puolukka (*Vaccinium vitis-idaea*), oravanmarja (*Maianthemum bifolium*), kultapiisku (*Solidago virgaurea*) ja keltano (*Hieracium* sp.).

Sammalkerros on laajalti yhtenäinen. Valtalajeina vuorottelevat metsäkerrossammal (*Hylocomium splendens*) ja metsäliekosammal (*Rhytidiadelphus triquetrus*). Pieninä laikkuina kasvavat seinäsammal (*Pleurozium schreberi*), isokastesammal (*Plagiochila asplenoides*) ja metsäsuikerosammal (*Sciuro-hypnum curtum*). Kivien päällä peittävimmat lajit ovat kiviikynsisammal (*Dicranum scoparium*) ja metsäkerrossammal.

3. KASVISTO

Kohdealueen kasvisto koostuu lehtomaiselle kankaalle tyypillisistä metsäkasveista. Lajimäärä on melko pieni johtuen kasvillisuuden vähäisestä vaihtelusta. Lehtomaisuutta alueella ilmentävät edellä mainittujen käenkaalin ja oravanmarjan lisäksi niukkoina kasvavat ahomatar (*Galium boreale*), lehtotesma (*Milium effusum*), punaherukka (*Ribes rubrum*) ja syyläjuuri (*Scrophularia nodosa*). Jaloista lehtipuista alueella kasvaa metsätammen lisäksi vähän metsävaahteraa (*Acer platanoides*).

Vieraslajeista alueella kasvaa isotuomipihlajaa (*Amelanchier spicata*) yhden pikkupuun verran. Kasvupaikka on palstan keskiosan kivijalan reunalla.

Kassarin asemakaava-alueelta on löydetty rauhoitetun ja alueellisesti uhanalaisen soikkokaksikon (*Neottia ovata*) esiintymä (Häyhä 2022). Tämän selvityksen yhteydessä kasvia ei havaittu, joten laji ei ilmeisesti kasva kohdealueella.

Valtapuustossa on kolme kirjanpainajan tappamaa, pystyyn kuollutta kuusen runkoa ja maapuustossa pari hiljattain kaatunutta kuusen runkoa. Lisäksi alueella on pari pidemmälle lahonnutta maapuun pätkeä. Näistä yhdellä kasvaa lahopaviosammalta (*Buxbaumia viridis*). Laji todettiin iturihmaryypäistä, joita oli muutamien neliösenttimetrien alalla. Kasvupaikka sijaitsee melko tarkalleen palstan keskikohdassa.

4. LUONTOTYYPIT

Selvitysalueelta ei ole luonnonsuojelulain (7. luku, 64 §) tai vesilain (2. luku, 11 §) suojeltavia luontotyyppieitä eikä luontotyyppien punaisen kirjan (Kontula & Raunio 2018) silmälläpidettäviä tai uhanalaisia luontotyyppieitä.

5. TULOSTEN TULKINTA JA MAANKÄYTTÖSUOSITUKSET

Kassarin kaavamuutosalueen luontoarvot todettiin alueen pieneen kokoon nähden korkeiksi asemakaavaa-varten tehdyssä luontoselvityksessä (Häyhä 2022). Keskeiset arvot liittyvät lehtokasvillisuuteen, puustoon ja lajiesiintymiin. Tämän selvityksen kohdealue ei ole luontoarvoiltaan samaa tasoa eivätkä rantakosteikon lajiesiintymät (viitasammakko, lummelampikorento, täplälampikorento) ulotu kohdealueelle.

Kohdealueen merkittävimmät luontoarvot liittyvät puustoon, johon kuuluu huomattavan isoja ylispuita. Alueella ja palstarajan tuntumassa on kaksitoista isokokoista kilpikaarnamäntyä ja kolme isoa haapaa tikankoloineen. Alueelle mahdollisesti suunnattava lisärakentaminen tulee suunnitella niin, että mahdollisimman suuri osa isoimmista puista ja rantavyöhykkeen tervalepistä säilyy.

Alueelta löytynyt lahokaviosammal on koko maassa rauhoitettu ja luonnonsuojeluasetuksen suojelema uhanalainen laji. Viime vuosina laji on osoittautunut huomattavasti aiemmin tiedettyä yleisemmäksi. Tarkentuneiden yleisyys- ja levinneisyystietojen perusteella tulevassa uhanalaisuusarvioinnissa lahokaviosammal luokitellaan todennäköisesti elinvoimaiseksi lajiksi. Tämän takia esiintymän säilyttämiseksi ei anneta maankäyttösuosituksia.

KIRJALLISUUS

Häyhä, T. 2022: Kassarin luontoselvitys. - Muistio, 17 s. Janakkalan kunta.

Häyhä, T. 2024: Tervakosken itäosan osayleiskaava-alueen luontoselvitys. - Muistio, 38 s. Janakkalan kunta.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.